

.....
literature on the topic and examines peculiarities of the registration process and the paperwork necessary for the organization activity. The process of civil society establishment is regarded in accordance with the legislative bases of Poland and the European Union.

Key words: organization, foundation, registration, legislation, structure, statute, the European Union

Окуневская Ю. В. Организационные принципы деятельности неправительственного сектора Польши.

В статье рассмотрены организационные основы деятельности неправительственного («третьего») сектора Польши в контексте европейской интеграции. Проанализированы источники и литература по данной теме.

Исследованы особенности процесса регистрации организаций и оформления их деятельности. Рассмотрен процесс становления гражданского общества в соответствии с законодательной базой Польши и Европейского Союза

Ключевые слова: общество, фонд, регистрация, законодательство, организации, структура, устав, Европейский Союз.

УДК 94(420)

Є. С. Києнко-Романюк

ВПРОВАДЖЕННЯ Е-АДМІНІСТРАЦІЇ У ПОЛЬЩІ ПРОТЯГОМ 2000-2010 РР.

У статті досліджується законодавча база е-адміністрації та аналізуються відомі державні проекти із впровадження е-адміністрації у Польщі у першій декаді ХХІ століття. Протягом 2000-2010 років у Республіці Польщі було запроваджено ряд ініціатив та прийнято відповідну законодавчу базу для функціонування електронної адміністрації, яка б відповідала вимогам і стандартам, що діяли на той час в країнах Європейського Союзу. Приклади успішно реалізованих проектів показують, що було досягнуто значного успіху в даній сфері. Проте, невисока оцінка рівня розвитку ключових послуг, визначених Європейською Комісією, вказувала на недостатній поступ у впровадженні електронної адміністрації у життя польського суспільства.

Ключові слова: е-адміністрація, електронний підпис, електронні послуги, eПольща, цифровий уряд, «Малопольські ворота».

Актуальність статті визначається тим, що використання мережі Інтернет з кожним роком все більше входить до різних сфер нашого життя. На початку ХХІ століття у розвинених країнах світу відбувся справжній прорив у використанні сучасних інформаційно-комунікативних технологій у сфері державного управління. Республіка Польщі, вступаючи до Європейського Союзу в травні 2004 року, також вжила цілий ряд заходів для покращення якості надання державних послуг громадянам і підприємствам, установам та організаціям.

Польські науковці широко досліджують та висвітлюють переваги впровадження електронного врядування у систему державно-громадського адміністрування. Зокрема, В. Міхальські [1] представляє огляд електронних сервісів в польській державній адміністрації в контексті польського уряду, а також ініціатив Європейського Союзу, відстежує напрями розвитку інформаційного суспільства та економіки знань, оцінює стан реалізації завдань, що стосуються стратегії інформатизації Польщі. Роль управління у функціонуванні місцевого муніципального самоврядування висвітлили М. Жебик та П. Філіп [2]. Е. Войчеховські [3] показує процес впровадження електронного врядування в органах місцевого самоврядування. Автори всіх праць однозначно позитивно відгукуються про загальноєвропейські та польські ініціативи впровадження та інтенсифікації надання державних послуг громадянам та юридичним особам через мережу Інтернет.

Метою даної статті є визначення законодавчої бази е-адміністрації та аналіз перших державних проектів із впровадження е-адміністрації у Польщі у першій декаді ХХІ століття.

Обговорення теми електронної адміністрації в Польщі розпочалися одразу після оприлюднення доповіді Європейської Комісії «Європа і суспільство глобальної інформації».

Приписи для Європейської Ради» [4], але перші конкретні дії розпочалися лише в 2000 році. Тоді Сейм Республіки Польщі прийняв постанову щодо формування основ інформаційного суспільства у країні [5], а через декілька місяців (28 листопада 2000 року) Рада Міністрів прийняла програму «Цілі та напрямки розвитку інформаційного суспільства у Польщі» [6]. Ще на рік пізніше були прийняті два важливі для розвитку електронної адміністрації закони: про доступ до державної інформації [7] та про електронний підпис [8]. Наступною значною подією у впровадженні е-адміністрації стала розробка документу, що мав назву «eПольща. План дій щодо розвитку інформаційного суспільства в Польщі на 2001-2006 роки» [9], що створювався за зразком європейського плану розвитку «eЄвропа 2002 – інформаційне суспільство для всіх» [10], який, у свою чергу, мав на меті трансформувати європейське суспільство у глобальне інформаційне суспільство. Нова версія даного плану для Європи була прийнята у 2005 році [11], і відповідно, внесено корективи до програми «eПольща».

У 2003 році Комітет Наукових Досліджень приготував і оприлюднив ініціативу «Стратегія інформатизації Республіки Польщі – eПольща», що базувалася на загальних принципах Лісабонської стратегії та плані «eЄвропа». Стратегія передбачала чотири головні напрямки роботи: загальне забезпечення шкіл доступом до мережі Інтернет; «Ворота Польщі» – план впровадження е-адміністрації; польський зміст в Інтернеті; загальна комп'ютерна освіта [12, s. 9].

У наступному, 2004 році, новостворене Міністерство науки та інформатизації опублікувало оновлену і розширену версію вищезазначеного документу – «Стратегія інформатизації Республіки Польщі – eПольща на 2004-2005 рр.», головна ціль якої була визначена як формування конкурентоспроможної економіки, що базувалась на знаннях та покращенні якості життя мешканців шляхом успішної інформатизації [13]. У тому ж році з'явилися ще два важливі документи: «План роботи щодо розвитку електронної адміністрації (eGovernment) на 2005-2006 рр.» [14] та доповідь «Пропозиції напрямків розвитку інформаційного суспільства у Польщі до 2020 року» [15]. В 2005 році Міністерство науки та інформатизації підготувало «Ключову стратегію розвитку інформатизації Польщі до 2013 року та перспективний прогноз трансформації інформаційного суспільства до 2020 року» [16]. В тому ж році було впроваджено у життя Закон про інформатизацію діяльності суб'єктів, що реалізують державні завдання [17].

Документом, який окреслив напрямки розвитку інформаційного суспільства в Польщі стала «Стратегія розвитку інформаційного суспільства до 2013 року» [18], що була підготовлена в грудні 2008 Міністерством внутрішніх справ і Адміністрації та містила цілу низку заходів і пріоритетів, які наближали польське суспільство до дистанційного надання широкої сфери послуг державної адміністрації через мережу Інтернет. На першому місці знаходилися послуги для бізнесу, які на той час були найслабше розвинені у порівнянні з іншими країнами Європейського Союзу. А їх реалізація мала принести найбільші результати в сфері втілення співпраці адміністрація-бізнес, тому що це збільшувало надходження податків від юридичних осіб, спрощувало декларування та нотифікування податку на додану вартість, реєстрацію господарської діяльності, державні замовлення.

Другим пріоритетом стали послуги розраховані на підприємців, але відрізнялися від звичних стандартів Європейського Союзу – надання дозволів і сертифікатів та надання послуг для громадян (податок з фізичних осіб, соціальна допомога (по безробіттю, послуги з охорони здоров'я, допомога багатодітним, стипендії студентів, реєстрація транспортних засобів, обслуговування звернень до поліції, акти цивільного стану – народження, одруження, смерті, реєстрації місця проживання).

Третій пріоритет отримали решта послуг для громадян: документи, що посвідчують особу, дозволи на будівництво, каталоги публічних бібліотек і пошук інформації, реєстрація вступників до вузів.

На четвертому рівні пріоритетності опинилися ті послуги, інформатизація яких не відрізнялася від середньої по ЄС, зокрема, посередництво при працевлаштуванні, послуги державних відділів зайнятості, обов'язкове страхування, митні декларації.

Наступною метою у прийнятій стратегії було виділено збільшення доступності для громадян, бізнес-структур і органів місцевого самоврядування даних у державних реєстрах та інших державних базах даних. Наприклад, йшлося про такі державні реєстри, як Загальна електронна система обліку населення (Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności –

PESEL), Реєстр національної економіки (Rejestr Gospodarki Narodowej – REGON), Національний судовий реєстр (Krajowy Rejestr Sądowy – KRS), Центральний реєстр актів цивільного стану (Centralny Rejestr Aktów Stanu Cywilnego), Загальнопольська база даних виданих та втрачених посвідчень особи (Ogólnopolska Ewidencja Wydanych i Utraconych Dowodów Osobistych) та Державна база платників податків (Krajowa ewidencja Podatników – NIP). Відсутність обміну інформацією між цими реєстрами та існування кожного з них як окремої бази даних значно ускладнювало їх використання, гальмувало створення нових та процес надання існуючих державних послуг громадянам і юридичним особам.

За перші роки впровадження стратегії (протягом другої половини 2000-х) спостерігалось значне підвищення рівня роботи е-адміністрації. Із 20 ключових послуг, визначених Європейською Комісією, чотири знаходилися на четвертому рівні розвитку, так званому рівні транзакції. Решта 16 – перебували на другому рівні розвитку – односторонньої інтеракції. Це при тому, що до 2004 року всі електронні послуги знаходилися на першому рівні – інформації.

Важливу роль у підвищенні рівня надання електронних послуг у Польщі відіграли відомі проекти із розвитку електронної адміністрації. Із найбільш успішних та загальновідомих ініціатив завжди виділяють проект «Малопольські ворота» (<http://www.wrotamalopolski.pl/>). Це була назва інформаційно-управлінського порталу Малопольського воєводства, що складався із двох частин. Перша – розрахована на громадян. Вона включала у себе Цифровий уряд (Cyfrowy Urząd), Малопольський бюлетень державної інформації (Małopolski Biuletyn Informacji Publicznej) та розділ, що надавав інформацію про воєводство (у т.ч. про особливості, що відрізняли його від інших регіонів, природу та історію воєводства, інформацію для подорожуючих, та дані, що стосувалися різних сфер суспільного життя – освіти, культури, соціальної допомоги, роботи, підприємництва, зон відпочинку та сільських регіонів, туризму, спорту, охорони здоров'я, задоволення потреб людей з обмеженими можливостями, традиційних регіональних продуктів і виробів. Цікавим елементом інформаційного порталу став онлайн-магазин, де можна було купити карти, виготовлені Воєводським центром геодезії і картографії, в електронній та паперовій версії.

Завданням Цифрового уряду було створити можливості доступу до інформації та електронних послуг всіх відділів і департаментів. Ідея полягала в тому, щоб зібрати разом і створити можливості вирішити в електронній формі різноманітні питання, що були у компетенції органів управління гмін, повітових староств, воєводських органів законодавчої та виконавчої влади, а також всіх інших державних структур. Завдяки діяльності цифрового уряду стало можливим вирішення через Інтернет 150 справ, які були у компетенції державних установ – використання електронного підпису у взаємовідносинах із управлінськими органами; перевірка стану вирішення питання; інтеграція із зовнішніми системами обігу документів. Розділ Малопольський бюлетень державної інформації надав доступ до 280-ти Бюлетенів державної інформації, в яких містилися, зокрема, всі оголошення про державні замовлення. Там же, на порталі «Малопольські ворота» було розміщено освітню платформу е-Школа, яка значно спростила комунікацію на рівні учень-школа-батьки.

Досвід даного проекту було поширено на інші регіони, і з'явилися «Ворота Опольщини», «Ворота Підляшшя», «Підкарпатські ворота». «Ворота Помор'я». «Ворота Вармії та Мазур», «Свентокшиські Ворота».

Проект «Е-РАУР» – <http://www.euap.gov.pl/> – Електронна платформа послуг державної адміністрації (Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) була створена для вирішення через Інтернет широкого спектру справ громадян і підприємців. У рамках проекту було створено Каталог державних послуг – загальнопольська база даних всіх послуг, що могли надаватися електронним шляхом, а також тих, що надавалися через портал «Е-РАУР», з можливостями пошуку, фільтрування, навігації та можливостями передачі документів між органами влади та клієнтами і обміну документами між державними структурами.

Проект «е-Декларації» – <http://www.e-deklaracje.gov.pl/> – це система подання податкових декларацій в електронній формі. Порталом могли скористатись підприємства, які отримали довідку про підтвердження відповідності даних поданих в заяві про намір подавати декларацію в електронній формі із даними поданими довіреною особою, і мають електронний підпис. А в випадку з податком з фізичних осіб щодо отриманого доходу (понесених втрат) – PIT-37 – будь-який громадянин, навіть без наявності електронного підпису.

Портал «e-Inspektorat» – <http://e-inspektorat.zus.pl/> – це сервіс обслуговування клієнтів Центру соціального страхування (Zakład Ubezpieczeń Społecznych). У ньому було розміщено і впорядковано інформацію, що стосувалася різного роду страхувань і страхових внесків, зміст подано у вигляді інформаційних карток із допоміжними підказками, роз'ясненнями та інструкціями. Через сторінку Центру соціального страхування також можна було оплатити послуги, користуючись електронним підписом, або отримати консультацію чи додаткову інформацію.

Отже, протягом 2000-2010 років у Республіці Польщі було запроваджено ряд ініціатив та прийнято відповідну законодавчу базу для функціонування електронної адміністрації, яка б відповідала вимогам і стандартам, що діяли на той час в країнах Європейського Союзу. Приклади успішно реалізованих проектів показують, що було досягнуто значного успіху в даній сфері. Проте, невисока оцінка рівня розвитку ключових послуг, визначених Європейською Комісією, вказувала на недостатній поступ у впровадженні електронної адміністрації у життя польського суспільства.

У подальших дослідженнях варто зосередити увагу на впровадженні електронних послуг в окремих сферах суспільного життя та порівняти рівень розвитку е-адміністрації у Польщі з іншими країнами Центрально-Східної Європи.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Michalski W. Rozwój usług eGovernment w świetle inicjatyw programu eEuropa i ePolska / W. Michalski. // Telekomunikacja i Techniki Informacyjne. – 2007. – № 3–4. – s. 48–59.
2. Grzebyk M., Filip P. Rola zarządzania w funkcjonowaniu samorządu gminnego / M. Grzebyk, P. Filip // Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy. Rozwój zrównoważony i problemy obszarów wiejskich, pod red. nauk. M.G. Woźniaka. – Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2012. – № 29. – s. 183-190;
3. Wojciechowski E. Zarządzanie w samorządzie terytorialnym / E. Wojciechowski — Warszawa: Difin, 2003. – 254 s.
4. eEurope 2002. An Information Society for All. [Електронний ресурс] // UMIC Agencia para a sociedade do Conhecimento. – Режим доступу: http://www.umic.pt/images/stories/publicacoes2/actionplan_en.pdf
5. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2000 r. w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce // Monitor Polski. – 2000. – № 22. – Poz. 448.
6. Cele i kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce [Електронний ресурс] // Komitet Badań Naukowych. – Режим доступу: <http://kbn.icm.edu.pl/cele/cele.html>
7. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej // Dziennik Ustaw. – 2001. – № 112. – Poz. 1198.
8. Ustawa z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym // Dziennik Ustaw. – 2001. – № 130. – Poz. 1450.
9. ePolska. Plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001-2006 [Електронний ресурс]. – Ministerstwo Łączności, 14.06.2001 – 75 s. // Cyfrowyurząd.pl – Режим доступу: <http://www.cyfrowyurząd.pl/gfx/cyfrowyurząd/files/iza/epolska.pdf>
10. eEurope 2002. An Information Society for All. [Електронний ресурс] // UMIC Agencia para a sociedade do Conhecimento. – Режим доступу: http://www.umic.pt/images/stories/publicacoes2/actionplan_en.pdf
11. eEurope 2005. An Information Society for All. [Електронний ресурс] // ETSI. – Режим доступу: http://www.etsi.org/WebSite/document/aboutETSI/EC_Communications/eEurope2005_actionPlan.pdf
12. Kozłowska B. Aktywna biblioteka. Miejsce dla obywateli: e-administracja / B. Kozłowska. – Warszawa: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, 2010. – 62 s.
13. Strategia informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska na lata 2004–2006 [Електронний ресурс]. – Warszawa: Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, grudzień 2003. – 55 s. // Departament Pożytku Publicznego. – Режим доступу: http://www.pozytek.gov.pl/files/pozytek/e_Polska_2004_06.pdf
14. Rada Ministrów 26.10.04. przyjęła plan działań na rzecz rozwoju elektronicznej administracji (eGovernment) na lata 2005-2006 [Електронний ресурс] // Sprawy Nauki. Biuletyn Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. – Режим доступу: http://www.sprawynauki.waw.pl/?section=article&art_id=1550
15. Proponowane kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do 2020 roku [Електронний ресурс] // Biblioteka eRozwoju. – Режим доступу: http://biblioteka.mwi.pl/index.php?option=com_k2&view=item&id=220:proponowane-kierunki-rozwoju-spo%C5%82ecze%C5%84stwa-informacyjnego-w-polsce-do-2020-roku&Itemid=3
16. Strategię kierunkową rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczną prognozę transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020 [Електронний ресурс] – Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. – Warszawa, 24 czerwca 2005. – 54 s. // UNPAN United Nations Public Administration

- Network. – Режим доступу: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/unpan/unpan034027.pdf>
17. Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne // Dziennik Ustaw. – 2005. – № 64. – Poz. 565.
18. «Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013» – w celu podniesienia jakości życia obywateli [Електронний ресурс] // Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. – 03.10.2008. – Режим доступу: <https://mswia.gov.pl/pl/aktualnosci/6278>, Strategia-rozwoju-spoleczenstwa-informacyjnego-w-Polsce-do-roku-2013-w-celu-podn.html

Kyuenko-Romaniuk Y.S. Introduction of e-governance in Poland in 2000-2010

The article studies the legislative base of e-governance and analyses the prominent state projects on introduction of e-governance in Poland in the first decade of the 21st century. During 2000-2010 the Republic of Poland introduced a number of initiatives as well as adopted the corresponding legislative base, which was necessary for electronic governance functioning and met the requirements of the e-standards of the European Union countries. The examples of successfully implemented projects show that considerable success was achieved in this sphere. However, the European Commission gave a low evaluation of the level of development of the determined key services and pointed out the insufficient achievements in introduction of electronic governance into the life of the Polish society.

Key words: e-governance, digital signature, electronic services, ePoland, digital government, “Malopolski Gate” (Wrota Malopolski)

Киенко-Романюк Е. С. Внедрение Е-администрации в Польше в 2000-2010 гг.

В статье исследуется законодательная база е-администрации и анализируются известные проекты по внедрению е-администрации в Польше в первой декаде XXI века. На протяжении 2000-2010 гг. в Республике Польше было реализовано ряд инициатив и принято соответствующую законодательную базу для функционирования электронной администрации, которая бы отвечала требованиям и стандартам, действующим в то время в странах Европейского Союза. Примеры успешно реализованных проектов показывают, что был достигнут значительный прогресс в данной сфере. Но, невысокая оценка уровня развития ключевых услуг, определенных Европейской Комиссией, указывала на недостаточное продвижение в деле внедрения электронной администрации в жизнь польского общества.

Ключевые слова: е-администрация, электронная подпись, электронные услуги, eПольша, цифровое правительство, «Малопольские ворота».

УДК 94(420)

О.А. Неприцький

ОБРАЗ ПОЛЬЩИ В КРАЇНАХ-ПАРТНЕРАХ (ПЕРША ДЕКАДА ХХІ СТ.)

У статті проаналізовані результати досліджень, що були проведені в з метою вивчення національної репутації Польщі та поляків у країнах-партнерах протягом першої декади ХХІ століття п'ятьма відомими інституціями: Інститутом Польської Марки, Польською Агенцією Розвитку Підприємництва, Польською Туристичною Організацією, Інститутом Громадських Справ, ТОВ «PL.2012». Результати показали збільшення поінформованості громадян інших країн про Польщу та покращення її іміджу, але цей процес мав тривалий і повільний характер та чітку кореляцію із політичною та економічною ситуацією в країні.

Ключові слова: Польща, Європейський Союз, імідж, образ, бренд, громадськість, стереотип.

Успішне формування національного бренду передбачає діяльність з метою поширення певного іміджу і набуття позитивної репутації. Але не менш важливим завданням є вивчення уже сформованого образу держави та народу закордоном, щоб вносити відповідні корективи у зміст, методи та форми поширення інформації. На початку ХХ століття Республіка Польща впровадила в життя ряд ініціатив, спрямованих на формування національного бренду.